

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Tribus conclusionibus difficultas proposita resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

ARTICVLVS PRIMVS.

Quisnam sit terminus primarius & principalis praedestinationis Christi?

Christum Dominum verè esse prae-
destinatum, concedunt omnes Theologi, & pater
ratione quà vtitur D. Thomas hic artic. 1. Om-
ne quod fit in tempore est à Deo praeordinatum
ab aeterno, cum ordinatio divina nequeat in tem-
pore incipere, ratione immutabilitatis Dei: Sed
in tempore factum est quod Christus multa dona
gratuita & supernaturalia consequeretur, prae-
sertim filiationem Dei naturalem, & visionem
beatificam: Ergo hoc erat à Deo ab aeterno prae-
ordinatum: Sed divina praeordinatio eorum quae
in tempore fiunt per gratiam, praeformatio dicitur:
Ergo Christus verè à Deo praeordinatus est.
Unde hic restat discutiendum, ad quid primario
& principaliter Christus praeordinatus sit? Seu
quisnam sit terminus primarius & principalis
praedestinationis eius?

In cuius difficultatis resolutione, variè opinan-
tur Authores. Quidam enim quos, suppresso
nomine, refert D. Thomas ad Roman. 1. lect.
3. pro termino primario & principali praeesti-
nationis Christi assignant non filiationem divi-
nam, sed ejusdem declarationem; ita ut Chri-
stus fuerit praeordinatus, non ad esse, sed ad ma-
nifestari filium naturalem hominibus. Alij, de
quorum numero est Cajetanus, haec verba Apo-
stoli ad Roman. 1. *Qui praeordinatus est filius
Dei in virtute*, interpretantes, pro termino pri-
mario & principali praeestinationis Christi,
constituunt virtutem miraculorum. Alij verò,
inter quos sunt Altsiodorensis, & Scotus, exi-
stimant Christum principaliter fuisse praeesti-
natum ad gloriam animae, & secundario ad esse
personale filij Dei, sive ad filiationem Dei natu-
ralem. Idem sentire videntur Durandus, Lorca,
& Ysambertus, cum negent Christum esse pro-
priè loquendo praeordinatum ad filiationem Dei
naturalem. Denique Thomistae, & alij Theolo-
gi communiter, asserunt filiationem Dei natu-
ralem, esse terminum primarium & principalem
praeestinationis Christi, beatitudinem verò,
seu visionem beatificam, aliaque dona superna-
turalia, animae Christi collata, fuisse duntaxat
terminum ejus secundarium & minus principa-
lem.

§. I.

*Tribus conclusionibus difficultas proposita
resolvitur.*

Dico primò, terminum primarium & prin-
cipalem praeestinationis Christi, non esse
declarationem seu manifestationem filiationis
Dei naturalis.

Probatur primò: Praeformatio propriè acce-
pta est in ordine ad terminum qui gratia sit, fa-
cta subiecto praeformato: Sed manifestatio fi-
liationis naturalis, non est gratia facta Christo,
sed nobis: Ergo Christus non potest dici propriè
praeordinatus ad hanc manifestationem, nec per
consequens talis manifestatio potest esse termi-
nus primarius & principalis praeestinationis
Christi.

A Probatur secundò: Terminus primarius &
principalis praeestinationis Christi, est ille qui
ultimo per illam intenditur: Sed manifestatio fi-
liationis naturalis, non fuit finis ultimò intentus
per divinam praeestinationem, quà fuit ab aeter-
no dispositum quod Deus fieret homo, & homo
esset Deus: Ergo talis manifestatio non potest di-
ci terminus primarius & principalis praeesti-
nationis Christi.

Dico secundò: etiam virtus miraculorum non
est terminus primarius & principalis praeesti-
nationis Christi.

B Probatur primò: Virtus miraculorum, cum sit
gratia gratis data, non subiecti cui datur, sed
aliorum respicit utilitatem, ut docet D. Thomas
1. 2. quæst. 111. art. 1. Sed nullus propriè dicitur
praeordinari ex ordinatione ad aliorum utilita-
tem: Ergo Christus non dicitur propriè prae-
ordinatus ad virtutem miraculorum, subindeque
nec talis virtus propriè dici potest praeesti-
nationis terminus.

Probatur secundò: Licet virtus miraculorum
fuerit Christo ab aeterno praeformata, non tamen
ad illam ut ad ultimum finem intentum ordinatus
fuit, aliàs ipsa Christi Incarnatio fuisset ad hanc
virtutem ut ad finem ordinata: Ergo ex ordine
ad illam, non potest dici Christus propriè prae-
ordinatus, nec illa vocari potest primarius & prin-
cipalis praeestinationis Christi terminus.

C Dico tertio: Filiatio Dei naturalis, est prima-
rius & principalis praeestinationis Christi ter-
minus; beatitudo verò, seu visio beatifica ani-
mæ ejus, aliaque dona supernaturalia ipsi colla-
ta, terminus duntaxat secundarius & minus
principalis.

Hæc conclusio colligitur ex varijs locis Scrip-
turæ, præsertim ex illo Apostoli ad Roman. 1.
Qui praeordinatus est filius Dei in virtute: Qui-
bus verbis explicat præcipuum terminum prae-
estinationis Christi, & principaliter intentum,
nimirum filiationem Dei naturalem, Unde Au-
gustinus libro de prædestin. Sanctorum cap. 15.
ex illis verbis Apostoli sic infert: *Prædestinatus
ergo Jesus, ut qui futurus erat secundum carnem
filius David, esset tamen in virtute filius Dei*,
subindeque censet, Christum ut filium David,
quod est idem ac Christum ut hominem, fuisse
prædestinatum ut esset filius Dei naturalis. Sub-
dit Apostolus, *Secundum spiritum sanctificationis
& resurrectionis mortuorum*, ut declaret termi-
num secundarium ad quem prædestinatus est
Christus, ut nimirum sit sanctus & sanctifica-
tor aliorum, & gloriam resurrectionis per sua
merita acquirat. Item Joan. 1. explicatur termi-
nus primarius praeestinationis Christi, cum di-
citur: *Et Verbum caro factum est*; secundarius ve-
rò, cum subditur, *Et vidimus gloriam ejus, glo-
riam quasi unigeniti à Patre, plenum gratia & ve-
ritatis*.

Ratio etiam suffragatur. Et in primis quod fi-
liatio Dei naturalis sit terminus praeestinationis
Christi, ostenditur contra Durandum, Lorcam,
& Ysambertum, ratione desumpta ex prædicto
Apostoli testimonio. Ad id quod Christo ut ho-
mini convenit in tempore ex gratia, prædestina-
tus est ab aeterno: Sed Christo ut homini conve-
nit per gratiam unionis in tempore, esse filium
naturalem Dei: Ergo Christus ut homo præde-
stinatus est ab aeterno filius Dei naturalis, subin-
deque filiatio naturalis est suæ praeestinationis
terminus. Major constat, nam juxta Augusti-

num, prædestinatio est præparatio gratiæ: Sed A gratia Christo ut homini in tempore communicata, est illi præparata à Deo ab æterno: Ergo ad id quod Christo ut homini convenit in tempore ex gratia, prædestinatus est ab æterno. Minor, præterquam quod ex objectionum solutionibus constabit, probatur. Licet personæ Christi, ut subsistenti in natura divina, naturale sit esse filium naturalem Dei, non tamen est ei naturale secundum humanam naturam: Ergo esse filium Dei naturalem, ut in humanitate subsistentem, convenit Christo ut homini ex gratia. Quare D. Thomas prædicta Apostoli verba exponens, lect. 3. sic ait: *Prædestinatio potest attribui personæ Christi, secundum quod subsistit in humana natura, licet non attribuat ei, prout subsistit in divina, unde & Apostolus prius Filium Dei incarnatum esse præmiserat, & postea prædestinationem ei attribuit, ut intelligatur prædestinatus esse secundum quod factus est ex semine David secundum carnem.* Quibus verbis aperte docet, Christum ut hominem fuisse prædestinatum ut esset filius Dei naturalis, subindeque filiationem Dei naturalem, esse suæ prædestinationis terminum.

Deinde quod talis filiatio sit primarius & principalis prædestinationis Christi terminus, visio autem beatifica, terminus duntaxat minus principalis, contra Scotum & Alifiodorem ostenditur. Ille dicitur terminus primarius & principalis prædestinationis Christi, qui fuit primò & principaliter intentus & subsecutus ex ejus prædestinatione: Sed filiatio Dei naturalis fuit primò & principaliter intentata in Christi prædestinatione, non autem visio beatifica, cum hæc sit quid divinum tantum participativè, illa verò sit quid divinum per essentiam: Ergo filiatio Dei naturalis, est primarius & principalis terminus prædestinationis Christi, visio autem beatifica, terminus duntaxat secundarius & minus principalis.

10. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Unio ad Deum secundum esse, quæ præstat à gratia unionis, perfectior est unione ad Deum secundum operationem, in qua consistit beatitudo: Sed quod excellentius est, ad inferius ut ad finem non ordinatur: Ergo humanitas Christi non fuit ordinata ad unionem hypostaticam ut medium, & ad beatitudinem ut finem, sed contra beatitudo ut fini subordinatur unioni hypostaticæ, & consequenter non fuit prædestinata ad beatitudinem ut finem & terminum principalem, sed ad filiationem naturalem Dei.

§. II.

Difficile argumentum proponitur, & varia illius solutiones referuntur, ac refelluntur.

11. **C**ontra ultimam conclusionem obijci solet difficile argumentum, ad probandum filiationem Dei naturalem, non esse terminum prædestinationis Christi, seu Christum, ut hominem, non esse propriè prædestinatum ad esse filium Dei naturalem. Nam prædestinatio subiecti ad aliquem terminum, petit quod terminus in subiecto non includatur: Sed filiatio naturalis intrinsecè includitur in Christo, quatenus homine: Ergo Christus ut homo, non potest propriè esse prædestinatus in filium Dei naturalem, nec per consequens filiatio Dei naturalis, esse terminus prædestinationis Christi. Major constat, nam subiectum prædestinationis petit prius esse

Tom. I V.

quàm terminus, illique ex gratia convenit terminus ad quem ordinatur, & ad ipsum pervenit ex vi prædestinationis: quæ salvari nequeunt, si terminus in subiecto includatur. Minor verò sic ostenditur: Christus ut homo est compositus ex subsistentia Verbi & humanitate: Sed subsistentia Verbi essentialiter est filiatio: Ergo est compositus ex natura humana, & filiatione naturali divina, & per consequens includit filiationem Dei naturalem.

Mirum est quantum hæc difficultas, Theologorum ingenia torqueat, & in quam varios dicendi modos eos abire compellat.

In primis Vazquez hic disp. 90. cap. 4. ut ab ea facile se expediat, asserit subiectum quod prædestinationis Christi, non esse Christum, ut hominem, sed duntaxat ipsam humanitatem assumptam, quæ à subsistentia Verbi, & consequenter à filiatione Dei, realiter distinguitur.

12. Verum hæc solutio & doctrina facile potest refelli, tum autoritate, tum duplici ratione D. Thomæ hic art. 1. ad 2. ubi sic discutitur: *Quidam dixerunt prædestinationem intelligendam esse de natura non de persona Christi, quia scilicet humana natura facta est hæc gratia, ut uniretur Filio Dei in unitate personæ. Sed secundum hoc locutio Apostoli (dicentis ad Roman. 1. Qui prædestinatus est filius Dei in virtute) est impropria, propter duo. Primò quidem ratione communi, non enim dicimus naturam alicujus prædestinari, sed ipsum suppositum; quia prædestinari est dirigi in salutem, quod quidem suppositum est agentis propter beatitudinis finem. Secundò ratione speciali, quia esse Filium Dei, non convenit humane nature, est enim hæc falsa. humana natura est Filius Dei: nisi forte quis velit sic exponere extorâ expositione: Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute, id est, prædestinatus est ut humana natura uniretur Filio Dei in persona: relinquitur ergo quod prædestinatio attribuitur personæ Christi, non quidem secundum se, vel secundum quod subsistit in divina natura, sed secundum quod subsistit in humana natura.* Quibus verbis duas assignat rationes, quibus Vazquezij doctrina convellitur. Prima est: Illi convenit propriè prædestinari, cui convenit dirigi in finem: Atqui dirigi in finem, cum sit quoddam moveri, non convenit propriè nature, sed supposito: Ergo nec prædestinari. Minor constat, quia sicut natura non agit ut quod, sed suppositum, ita non movetur ut quod. Secunda verò sic potest proponi: Prædestinatio Christi ordinatur ad hoc ut subiectum ejus sit filius Dei naturalis, juxta illud Apostoli ad Roman. 1. *Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute:* Sed humanitas Christi ad hoc non ordinatur, cum non possit dici filia Dei, sicut in naturalibus, humanitas Petri non dicitur propriè filia Pauli, nec genita, nisi ut quo, quia actiones sunt supposito- rum, tam elicitive, quàm terminative, juxta illud Aristotelis: *Natura humana non flet, neque nec; sed Socrates flet, & Callias nec:* Ergo humanitas non est subiectum prædestinationis Christi, sed suppositum Christi, ut subsistens in natura humana. Unde D. Thomas exponens prædicta verba Apostoli lect. 3. sic ait: *Prædestinatio potest attribui personæ Christi, secundum quod subsistit in humana natura, licet non attribuat ei, prout subsistit in divina.*

Secundus dicendi modus est Cajetani hic art. 1. §. *Secunda autem conditio, ubi Christum ut hominem docet considerari posse dupliciter: primò ut*

S S ff iij